

Săgetătorul

Nr. 1327 ■ 19-25 septembrie 2023 ■ Pagini culturale ale cotidianului „Argeșul”

Timpul, nemuritor dușman al omului, asasin a tot ceea ce este frumos, insensibil care a pus punct atâtor povești de dragoste, ne-a răpit clipe, oameni, lacrimi, ne-a răpit fericirea. Cu acest atât de abstract termen, dar atât de ușor de concretizat, se luptă fiecare dintre noi, deși cu toții știm că nu putem ieși învingători.

„Timpul mă înghite minut după minut.” (Charles Baudelaire)

Acestui nemilos i-au intentat proces cei mai buni avocați și totuși n-a putut fi condamnat. Nimeni nu l-a văzut, deși timpul ne știe pe fiecare în parte. Ne-a omorât oameni dragi, știind că nu ne putem răzbuna pe el. De acesta au fugit atâția și tot atâția s-au ascuns, însă pe toți i-a căutat și pe nimeni n-a iertat. Mulți dintre magnați, învățați cu oamenii, timpului i-au oferit toate nestematele, pentru a uita de ei și de frații lor cei dragi. Însă, timpul e integru și pe nimeni n-a iertat. El ne aduce bolile care ne afectează întâi trupul, iar mai apoi sufletul. Încercând să combatem fatalitatea am căutat leacuri și am studiat corpul uman, astfel am pus bazele medicinei.

Timpul...

Luptăm cu natura chiar dacă suntem conștienți că amânăm inevitabilul, că prelungim căderea ultimei lacrimi prin vărsarea altora. Întâi timpul ne vindecă, ne pare prieten și salvator, când avem o problemă apelăm la el cu certitudinea vindecării și cu gândul venirii unor vremuri mai bune. Chiar dacă este blând cu noi inițial, nu ne dăm seama cât de nemilos devine. Timpul ne este tovarăș la începutul vieții, pentru că doar un bun prieten poate să devină ulterior cel mai mare dușman.

„Misiunea mea este să îmi omor timpul, a lui să mă omoare pe mine. Ne înțelegem bine, ca între asasini.” (Emil Cioran)

M-a întristat profund, vă spun, când am auzit că el, timpul, nu a putut fi învins, de niciuna dintre iubiri. A frânt zâmbete, săruturi și îmbrățișări, a dărâmat fără regret tot ceea ce

a construit și a frânt trupurile celor pe care i-a vindecat. Să omori timpul este o sinucidere, căci acesta este etern prin natura sa și ține în mână clepsidra care numără zilele tuturor

muritorilor. Nisipul din clepsidră alunecă din ce în ce mai tare, astfel că nicio secundă nu este egală cu alta, prin urmare, nicio viață nu este egală cu alta.

Din dorința de a ne depăși condiția, sfidând providența, am început să căutăm nemurirea. Doar că drumul spre eternitate

este păzit de principala teamă a celui care ar pleca în această neverosimilă călătorie. Drumul spre eternitate este păzit de moarte. Întâlnirea pe care o vom avea cu moartea va fi grea tocmai din cauza timpului, care ne-a oferit plăceri, făcându-ne astfel să ne atașăm de această

viață, deși știa cât de grea va fi despărțirea muritorului de lumea celor cu trup de lut. Despre timp cunoaștem destule, dar ne artăm surprinși când aflăm că timpul este fratele morții. Omul însă pe cine să fie măhnit: pe timp că l-a dus în fața morții sau pe moarte că-i ia timpul? Dacă reușești să treci de paznicul nemuririi, de întâlnirea cu aceea care îți desparte sufletul de trup, timpul nu te mai poate atinge. N-a existat însă om care să treacă de vama păzită de piele și în spatele căreia se află nemurirea pe pământ.

Credem că sufletul este etern și dacă mă întrebați pe mine, avem dreptate. Totuși, cine crede că timpul nu poate atinge sufletul, este naiv. Sufletul este

Vis

Cânt pe inimă ca pe-o frunză de fag
Stau oamenii-n drum să m-audă cum cânt,
Se uită unii la alții tăcuți
Și se-ntreabă ce pasăre sunt.

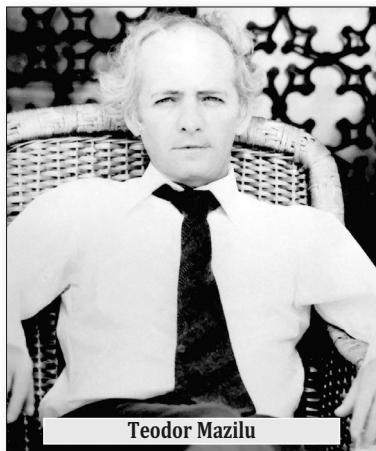
E prea mult cântec
împrejurul nostru,
L-ascult cu ei și nu-l mai înțeleg,
Parcă m-aș fi temut să rup o frunză
Și am cântat dintr-un copac întreg.

Ileana MĂLĂNCIOIU

transformat de trecerea fiecărei zile și îmbătrânește până obosește și, inevitabil, devine mai bun sau mai rău. Singura cale prin care poate fi învinsă vremea este acceptarea efemerității, a durerilor și a morții. Multe războaie am pornit împotriva celor pe care nu îi puteam învinge, prin urmare, atâtea înfrângeri am cunoscut. Înțelegerea și renunțarea la răzvrătire ne aduc tot acolo unde ne duce încăpățănarea și continua luptă cu acela care ne este prieten, când ne vindecă, dar în primul rând dușman, când ne rănește, TIMPUL.

Sebastian ZIDARU

O nouă stagiune la Teatrul „Al. Davila”

Teodor Mazilu

Teatrul este ca o veritabilă carte de povești – fascinantă, inspirată, convingătoare – un mod sigur de a explora emoțiile umane, comportamentul social, toleranța și empatia. În sala de spectacol, spectatorii devin activi, gândesc, simt și trăiesc, își descoperă propria viață lăuntrică și găsesc deseori

soluții pentru problemele lor. Ar putea părea surprinzător, dar prin scenariu, personaje, dialog și arta regizorală, putem naviga în locurile comune ale ontologiei, oricând, azi... mâine, pentru că oameni suntem și, așa cum se spune, nimic din ceea ce este omenesc nu ne rămâne străin. Teatrul, dacă ne fidelizează și vom încerca să fim prezenți mai des în sala de spectacol, ne expune la o varietate de experiențe și ne dă șansa să învățăm câte ceva din ele.

Teatrul „Al. Davila” a intrat în rol

Spiritul teatrului ne-a cucerit pe toți în weekendul trecut, odată cu deschiderea unei noi stagiuni, 2023-2024. Cu sala

arhiplină și nerăbdătoare să înceapă spectacolul, Teatrul „Al. Davila” și-a asumat rolul, dorind să dovedească faptul că este o instituție culturală pe care te poți baza, că poate să ofere piteștenilor momente de relaxare, dar nu o relaxare oarecare – ci una cu folos, care să le pună mintea la contribuție și să le dea idei. Pentru că asta s-a întâmplat cu noua piesă, o comedie spumoasă, care nu te lasă să respiri, pentru că participi la ritmul alert al acțiunii și mai ales simți descumpănirea și gustul amar pe care ți-l lasă fauna umană, lipsa de caracter și superficialitatea crasă de care ne lovim cu toții, atât de des în societatea actuală. Legătura stabilită de echipa teatrală cu publicul a fost și de data aceasta una trainică, de comunicare viabilă. Piesa de deschidere a anului teatral – *Proștii sub clar*

de lună, a lui Teodor Mazilu – a fost o alegere inspirată, fiind pe gustul publicului larg. Genul dramatic este în contemporaneitate destul de ofertant, de aceea orientarea în alegerea repertoriului nu este tocmai o sarcină ușoară. Piese vechi sau piese noi, nu contează, important este să găsești echipa

potrivită, să pui în valoare textul și să motivezi publicul să vină la teatru.

Despre prostie... cu umor!

Prostia este de când lumea, este nelipsită din peisajul uman și din totdeauna a fost un izvor pentru textele literare, de diferite genuri. În piesa lui Teodor

Magda GRIGORE

(continuare în pagina 8)

Echipa, în fața spectatorilor

PREMIILE
LITERAREacordate de Revista
Cafeneaua Literară
în anul 2023

Revista *Cafeneaua literară*, editată de Centrul Cultural Pitești, care apare sub egida Consiliului Local Pitești și a Primăriei municipiului Pitești, acordă astăzi, marți, 19 septembrie, premiile literare ale anului 2023, următorilor scriitori, care au publicat în paginile ei și au contribuit prin textele lor la calitatea ridicată a revistei:

1. ION SIMUȚ
(critic literar,
Oradea) –
**Premiul pentru
Critică și istorie
literară.**

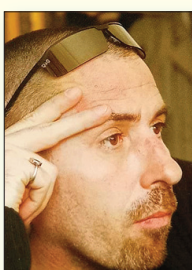
**2. IOAN N.
ROȘCA** (filozof și
critic literar,
București) –
**Premiul pentru
întreaga
activitate
filozofică.**

3. LIDIA VIANU
(poet și
traducător) –
**Premiul pentru
Poezie.**

4. ȘERBAN DENK
(poet și
dramaturg,
Râmnicul Vâlcea)
– **Premiul Opera
Omnia.**

**5. ANCELIN
ROSETI** (poet și
publicist, Bârlad)
– **Premiul
postmortem
pentru volumul
Vitrina cu jucării
triste.**

Evenimentul, coordonat de Virgil Diaconu, directorul revistei, și Lucian Costache, redactor, va avea loc în sala Ars Nova a Centrului Cultural Pitești, la ora 12.

Terapia muzicală redivivus

Terapia prin muzică există de milenii. În zilele noastre, în care tratamentele farmacologice și chirurgicale au realizări incontestabile, meloterapia revine în atenția medicinei, ca adjuvant, uneori chiar pentru a-i ajuta pe pacienți să tolereze mai bine medicamentele și operațiile.

Muzica, prin vibrațiile sale, influențează bioenergetic organismul uman, intervenind în procesele biochimice și metabolice, imunitate, psihic, și putând influența, pe aceste căi, chiar partea somatică.

Este de notorietate anecdota unui filosof francez potrivit căreia organismul știe să se vindece singur, iar medicul vine cu o doză de amuzament. O teorie de medicină alternativă preia această idee, statuând faptul că vindecarea prin sunet funcționează cu mult înainte de apariția medicamentelor și a intervențiilor chirurgicale. Totuși, nimeni nu poate ști exact câți pacienți au murit în lume pentru că s-au născut prea devreme pentru a beneficia de progresele revoluționare din medicină.

Corpul uman în mediul său natural ar avea puterea de a-și echilibra orice deviație a stării de sănătate. În mecanica cuantică,

spre deosebire de fizica newtoniană, nu există materie, ci doar existență pură și energie. Energia emisă de fiecare electron al unui atom este precum o undă.

De aici până la acustică nu e decât un pas. Vibrațiile coardelor vocale sau instrumentale, ale tuburilor instrumentelor de suflat, ale instrumentelor de percuție, emit energii care pot avea diverse efecte, inclusiv tămăduitoare.

Organismul uman este deschis la muzică, fiecare țesut sau organ având vibrațiile sale proprii ce corespund unui ton muzical. De exemplu, creierul are un vibe corespondent lui *Mi bemol*.

Am ales acest exemplu deoarece, la recentul Congres Mondial de Terapie Muzicală de la Vancouver, mai mult de jumătate din lucrările științifice prezentate au cercetat pacienți neurologici și psihiatrici, unii chiar cu boli structurale.

Alte categorii de pacienți care beneficiază în prezent de meloterapie sunt cei pediatrici și oncologici. Bolile la copii pot afecta diverse organe; la fel, cancerul poate avea diverse localizări.

Această diversitate ne permite să continuăm lista corespondenței cu notele muzicale: osului, plămânului și stomacului le corespunde nota *La*, sângelui și mușchiului – nota *Mi*, rinichiului și ficatului – nota *Mi bemol*, dar la o octavă diferită de cea de la creier, și tot așa pentru fiecare țesut.

De asemenea, muzica are efecte benefice pentru reducerea durerii și anxietății de orice tip, inclusiv periprocedurale, ca și pentru terapia dependențelor de droguri, alcool,

tutun, Internet, cazino etc. Aici putem vorbi chiar de înlocuirea unei adicții – dintre cele menționate, cu dependența de muzică.

O altă realitate este faptul că, într-o vastă majoritate de cazuri, pentru meloterapie se prescriu bucăți muzicale lente de muzică clasică, cum sunt partea a doua de la sonate, concerte sau simfonii în tempo *Largo* sau *Adagio*, sau miniaturi instrumentale: *Canon* de Pachelbel, *Concertele pentru pian și orchestră nr. 1* de Fr. Chopin și, respectiv, nr. 2 de S. Rahmaninov; *Simfonia nr. 40* de W. A. Mozart, *Sonata lunii* de L. v. Beethoven, *Clair de lune* de Cl. Debussy etc.

Terapia prin muzică se realizează prin interacțiunea a două persoane. Să vedem care este profilul terapeutului vs. profilul pacientului.

Terapeutul trebuie să intoneze vocal corect pentru ca pacientul să îl poată imita, să știe pian funcțional, acorduri de chitară ritmică și elemente de percuție.

Pacientul trebuie să își urmeze terapeutul în următoarele etape: mai întâi ascultare activă, apoi intonare vocală sau instrumentală asistată, la pian, chitară sau tobe. În fazele avansate, pacienții educați pot practica improvizația și chiar songwriting-ul, ambele asistate de terapeut. Ultima idee este valabilă mai mult în țările dezvoltate economic, unde numărul de instrumente muzicale per familie este un indicator al nivelului de civilizație.

În concluzie, muzica nu este neapărat un mijloc prin care să ne tămăduim, dar sigur este un catalizator al vindecării.

Adrian TASE

Scriitori, publiciști și folcloriști ai Argeșului

Pro memoria

Elisabeta TURCU

(n. 16 septembrie 1954, Corbeni, județul Argeș)

Interpretă de muzică populară, folcloristă. Membră, Uniunea Compozitorilor din România.

Studii: Facultatea de Muzică, București.

Activitate: solistă, Ansamblul artistic al Armatei, „Doina”. Realizează turnee în peste 40 de țări; imprimări radio, TV.

Serghe D. BUCUR

(n. 15 septembrie 1935 la Moreni, județul Dâmbovița)

Jurnalist, istoric, scriitor și artist plastic. Studii: Facultatea de Istorie și Arheologie a Universității Spiru Haret București, 2004-2009, colaborator „Săgetătorul”.

Activitatea publicistică: corespondent, apoi redactor la *Flamura Prahovei*, cofondator și redactor șef al săptămânalului *Public*, fondator și redactor șef, apoi director executiv al săptămânalului *Jurnalul de Prahova*, cofondator și redactor șef al cotidianului, mai târziu săptămânalului *Oglinda Câmpinei*, redactor cultural la cotidianul, apoi săptămânalul *Informația Prahovei*. Cofondator și redactor al revistei noi (serie nouă), cofondator și colaborator al revistei *Litere* a Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Este autorul unui portofoliu de 2.800 de materiale publicate și în *Atitudini*, *Axioma*, *Litere*, *Climax Literare*, *Pagini Literare*, *Impact Cultural*, *Flacăra* lui Adrian Păunescu, *Orizont*, *Oltart*, *Argeș*, *Impact de Dâmbovița*, *Spații culturale*, *Plumb*.

Publicistică în volum: *Câmpineni și destine*, împreună cu prof. Theodor Marinescu, editura Premier Ploiești, 2000.

Genuri literare practicate: Poezia, în 5 antologii ale Grupului de la Ploiești, 2000-2003, în *Suprema iubire*, Ploiești, 1975, în *Arc peste timp*, 1977, *Ca o vatră limba noastră*, editura EMINESCU, 1982, *Remember poetic*, editura TIPO-MAN, 2008,

volumul de debut *Sunt-ești*, editura Astra-Nova Brașov, 1999. Poezie și proză în revistele *Sinteze*, *Sinteze literare*, 1997-2000, în *Spații culturale și Argeș*, 2017-2019. Proză scurtă: volumul *30 de prozatori*, editura Bibliotheca Târgoviște, 2007, volumul *Heralda*, editura EIKON București, 2016.

Roman: *Apter*, operă istorică, politică și militară, despre Nicolae Bălcescu, editura Minerva, București, 2013; apoi *Neant*, editura EIKON, București, 2016. În 2018 a publicat în foileton romanul istoric *Domnița*, în ziarul *Informația Prahovei*, inspirat de existența Alicei Cantacuzino-Sturdza-Lupoae, fiica Marucăi Cantacuzino-Enescu, a Prințesei moldave și a lui George Enescu, de-a lungul celor două războaie mondiale.

Ștefan GĂITĂNARU
(n. 17 septembrie 1951, Ocnele Mari, județul Vâlcea)

Lingvist, publicist; profesor universitar doctor în litere; șef de catedră (2008-2010), decan (2000-2008 și din 2010), conducător de doctorate (din 2003), Facultatea de Litere, Universitatea din Pitești.

Colaborări: „Școala Argeșului”, „Buletin științific”, „Viața românească”, „Argeș”, „Luceafărul”, „Limba română” etc.

Culegeri, manuale, cursuri: „Limba română”, I, Pitești, 1979 (coordonator P. Gorcea); „Sinopsis de gramatică a limbii române”, Pitești, 1980 (coordonator I. Moise); „Limba română (specialitatea medicină)”, Pitești, 1981 (coordonator); „Limba română (specialitatea arhitectură)”, Pitești, 1982 (coordonator); „Sintaxa limbii române. Structuri, texte, exerciții”, Pitești, 1983 (coordonator); „Gramatica limbii române pentru studenții străini”, Pitești, 1983; „Gramatica limbii române pentru studenții străini”, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Pitești, 1990; „Limba latină. Anul I”, Pitești, 1991 (coordonator); „Culegere de texte latine” (biblice și patristice), Pitești, 1993 (coordonator); „Texte juridice latine”, Pitești, 1994 (coordonator); „Limba română. Teste grilă”, Editura Tempora, Pitești, 1998; „Caiet de epigrafie

latină”, idem, 2002; „Dicționar de epigrafie latină”, idem, 2002.

Volume reprezentative: „Numeralul în limba română. Studiu descriptiv și istoric”, Editura Calende, Pitești, 1993; „Limba română. Modele de analiză gramaticală”, în colaborare, Editura Coresi, București, 1994; „Subiectul și propoziția subordonată subiectivă”, Editura Tip-Naste, Pitești, 1994; „Contextele diagnostice ale partilor de vorbire”, Editura Juventus, Pitești, 1995; „Limba română. Modele de analiză gramaticală”, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, în colaborare, Editura Tempora, Pitești, 1995; „Mic dicționar de regionalisme”, idem, 1996; „Sintaxa frazei”, idem, 1997; „Gramatica actuală a limbii române, Morfologia”, idem, 1998; „Studii și articole de gramatică”, idem, 2002; „Gramatica actuală a limbii române, Sintaxa”, idem, 2005; „Sintaxa limbii române. I. Unități și relații”, Editura Universității, Pitești, 2007; „Gramatica limbii române. Analize și explicații”, Editura Tiparg, Pitești, 2010; „Poezii animiste”, Editura Trialog, Pitești, 2011; „Codul lui Dracula. I. Nașterea unui vampir”, Editura Tiparg, Pitești, 2014.

Nicolae BADIU

(n. 18 septembrie 1957, Câmpulung Muscel, județul Argeș)

Publicist, scriitor, editor, realizator TV. Membru Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România. Redactor șef, director, fondator al publicațiilor: „Info Dacia” / „Info Autoturism” (S.C. Automobile Dacia S.A.), „Evenimentul muscelan”, „Jurnal Puls” („Pulsul Argeșului”), „Ziarul de azi/Societatea argeșeană”.

Realizator emisiuni Radio (*Blitz Media*), emisiuni TV (*Alpha Motor*, *La vama vremii*).

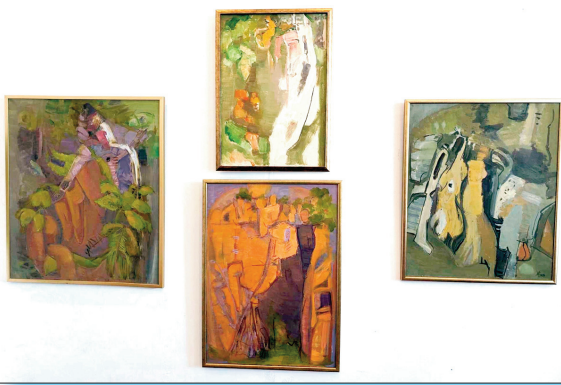
Editorialist presa online: www.nicolaebadiu.ro.

Autor de cărți: „Ziceri gazetărești”, Euro Press, 2003; „Consemnări la vama vremii”, Euro Press, 2005; „O Românie în șah etern”, Euro Press, 2007; „România care contează”, Euro Press, 2012; „Poarta 3 – Mașina cu nume de țară DACIA”, Euro Press, 2018, „Calinic Argeșeanul LA VAMA VREMI”, dialoguri cu Nicolae Badiu, Mănăstirea Aninoasa, 2019.

Autor de albume și broșuri monografice. Fotograf agreat Casa Regală.

Plastică

Cascade cromatice

Despre pictorița Margareta Popescu se poate spune că a murit și a înviat, atunci când părea că toate punțile către viața publică s-au făcut scrum. În urmă cu 13 ani, artista renunța, din motive personale, la spectacolul galeriei și al vernisajului. Nu renunța, evident, la actul de creație. Nici n-ar fi putut, pentru că are vie conștiința Darului sădit în ea de Dumnezeu. Margareta Popescu aparține generației '70 a secolului trecut și s-a stabilit în Pitești – este născută la Curtea de Argeș - în perioada în care orașul nostru provincial nu avea nici statură, nici voce, probabil că nici inimă pentru artă. Aștepta minunea care să-i dea formă, stil, identitate. Precizările vin de la pictorul George Dobrică, un bun camarad de simțire fantasmatică al Margaretei Popescu, cel care, la vernisajul din 4 septembrie, de la Galeria „Metopa”, a avut un discurs asupra căruia merită reflectat.

Margareta Popescu s-a născut în anul 1946, 19 octombrie, a absolvit Facultatea de Arte Plastice din București, promoția 1968 - și este membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România, din 1979. A cunoscut vremurile cu sunet și răsunet ale artelor noastre plastice. Mai mult, a contribuit din

plin la formarea unei Școli de Pictură la Pitești, în sensul romantic, simbolic al sintagmei. Poate că tocmai de aceea, în cuvântul său de deschidere, George Dobrică a simțit nevoia să se joace cu titlul romanului lui Bulgakov, „Maestrul și Margareta”, transformându-l în „Maestrul Margareta”.

„Cascadele” impunătoare, care pot fi văzute îndeaproape până luni, 25 septembrie, „au forță, densitate, subiectivitate, centru de greutate bine definit, propensiune aulică, racorduri mlădioase cu Spiritualul, cu Nevăzutul” - iată opinia aceluiași George Dobrică.

O perspectivă asemănătoare are pictorița, dr. în Istoria Artelor, Lavinia Elena Vieru: „Margareta Popescu dezvoltă felul în care armonia naturii este resimțită de creator. Artista privește și transmite imaginea unui aparat perceptiv complex, după care o recompune în spațiul plastic, cu măiestria unui făuritor. Dinamismul unei cascade este transfigurată în locuirile mentale ale cugetării și redat publicului într-o formă complexă, zămisliță cu migală, spontaneitate și naturalețe. Observăm consistența compozițională, cromatica proaspătă, suprapunerile grafice de mare valoare. Disponerea tușelor și a petelor de culoare trădează o cultură vizuală de neegalat și plăcerea de a compune imagini dintr-o lume în care frumosul nu pierde, este valorificat și se perpetuează cu forța unei cascade”.

În acord cu cei doi, s-a aflat și regretatul Augustin Lucici care scria, în albumul „Galeria Artiștilor Plastici Argeșeni”, publicat în 2011, următoarele: „Creația Margaretei Popescu se descrie prin senzații de izbucniri interioare și îți dă iluzia de mișcare pătimasă, cu abatere de la linia firească la structuri diferențiate... Nu o interesează imaginea încremenită și mai ales exterioară a lucrurilor. O interesează gesturile lăuntrice, aspectul și procesul creator de a defini pictura, de a arunca o lumină asupra intențiilor sale picturale, de care și-a legat întreaga viață”.

În ce mă privește, consider că toate cele 20 de lucrări, realizate în ulei – până și fidelitatea față de tehnica folosită spune ceva despre felul de a fi al artistei – readuc în actualitate un sentiment și o idee pe care le igorăm în ultima vreme. Sau suntem constrânși, într-o formă sau alta, s-o facem. Este vorba despre Măreție. Despre puterea Conștiinței de a se impune în fața Materiei. Despre Conținutul care dă sens Formei.

Românii – și argeșenii nu fac notă separată – s-au obișnuit să trăiască în mic, să se ghemuiască și să se uite după degetul care le arată Cerul. În realitate, Cerul, Slava, Măreția sunt în noi. Artiștii ca Margareta Popescu ne provoacă să ne ridicăm și să pornim la drum, dacă e nevoie - cu timpul, cu locul și cu istoria noastră în dinți.

Liviu MARTIN

In memoriam

Ion POPESCU-SIRETEANU

(n. 13 septembrie 1934, satul Mănăstioara, azi parte a orașului Siret, județul Suceava - d. 29 iulie 2021).

Din anul 1971 și-a adăugat la numele oficial Ion Popescu, pseudonimul Sireteanu.

A fost lingvist, etnolog, poet, prozator.

Școala primară la Mănăstioara și și-a continuat studiile la Siret, Timișoara, Oradea. A absolvit Facultatea de Filologie de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Profesor în învățământul preuniversitar, inspector școlar. Asistent universitar la Catedra de Limba Română a Facultății de Filologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, lector, conferențiar, profesor la aceeași facultate. Doctor în filologie.

A ținut cursuri pentru studenții români și străini. A realizat studii despre folclor și toponimie în Moldova și mai ales în Bucovina. S-a specializat în cercetarea lexicului vechi românesc.

A publicat peste 80 de cărți: antologii, ediții, cărți de lingvistică, etnologie, istorie a orașului Siret și a împrejurimilor, proză, poezie, fabule, cărți pentru copii, poeme în proză, la care se adaugă sute de studii, articole, note, recenzii. A colaborat la un mare număr de reviste științifice, literare și de cultură și la unele ziare.

Din anul 2007 s-a stabilit la Pitești.

Din cărțile lui Ion Popescu-Sireteanu amintim: „Poezia ieșeană contemporană”; „Amintiri despre Eminescu”; „Amintiri despre Sadoveanu”; „Amintiri despre Ion Creangă”; „Amintiri despre Liviu Rebreanu”; „Limbă și cultură populară”; „Chestionar păstoresc”; „Cuvinte românești fundamentale” - două volume; „Mic dicționar juridic”; „Termeni păstoresți în limba română”; „Memoria limbii române”; „Dicționar de verbe românești”; „Orașul Siret și împrejurimile”; „Bucovina. Oameni și cărți”; „Păcală și ai săi”; „La porțile norocului”.

Deținător al Premiului „Timotei Cipariu” al Academiei Române, al Premiului „Meritul cultural”, Salonul de carte românească, Chișinău. Cetățean de onoare al orașului Siret; Diplomă de Excelență acordată de Societatea Scriitorilor

Bucovineni; Premiul Ethos Românesc acordat de Studioul Regional de Radio Iași; Premiul de Excelență acordat de Asociația Scriitorilor și Artiștilor din Țara Dornelor; Premiul Opera omnia acordat de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Pitești etc.

Despre activitatea științifică și literară a lui Ion Popescu-Sireteanu au scris numeroși cărturari. Este prezent în mai multe dicționare de specialitate, almanahuri literare și numeroase antologii.

A fost membru al unor societăți de lingvistică și filologie, al Societății Scriitorilor Bucovineni, al Asociației Scriitorilor și Artiștilor Dorneni și al Uniunii Scriitorilor din România.

Director al revistei „Târgoviștea Literară” fondată de către prof. Eusebiu Platcu și colaboratorii săi.

A fost colaborator la Radio Iași, la Radio București și la unele posturi de televiziune.

A donat multor biblioteci din țară un număr important din cărțile sale.

Biblioteca din Siret a organizat, ca un omagiu adus scriitorului Ion Popescu-Sireteanu o expoziție permanentă și un spațiu din bibliotecă este destinat donațiilor sale, care totalizează peste 2.000 de volume.

Ultimul volum publicat a fost „Din anii tăcerii” (aprilie 2021).

A trecut la cele vesnice pe 29 iulie 2021 și este înhumat în Cimitirul „Sfântul Gheorghe” din Pitești.

Vasile MILITARU

(n. 19 septembrie 1886, comuna Dobreni Câmpurelu, județul Giurgiu - d. 8 iulie 1959, închisoarea de la Ocelele Mari)

Stabilit în Pitești, în 1954.

Scriitor. Inspector îndrumător, Regiunea II Cultură; angajat, ziarul „Universul”; membru, Sindicatul Ziariștilor; inspector special, serviciul „Luptă și Lumină”, Ministerul Muncii.

Arestat, pe motivul refuzului colaborării, de către Securitatea din Pitești (1959), condamnat la închisoare, deținut politic, închisoarea de la Ocelele Mari.

Volume reprezentative: „Ilinca” (debut editorial), poemă vitească în trei părți, 1917;

„Harul busuiocului”, 1917; „Stropi de rouă”, Editura Cartea Românească, București, 1919 (ediția V, 1943); „Cântarea neamului”, 1923 și 1925; „Graur cel nesocotit”, povești în versuri, 1924; „Icoane scumpe”, 1924; „Doina”, București, 1927; „Un capitol din istoria culturală a țării. Începutul ateneelor populare din capitală”, București, 1927; „Fabule”, București, 1928; „Vorbe cu tâlc”, 1931; „Psaltirea în versuri”, București, 1933; „Viermi și stele”, 1936; „Curcubee peste veac”, 1937; „Chiot către neamul meu”, 1936; „Cântecele vinului”, 1936; „Ben-Hamar cântă. Poeme arabe”, 1936; „Iuda”, București, 1937; „Temelie de veac nou”, 1938; „Fii gata, române!”, 1939; „Merele de aur”, 1941; „Eroii de la Stalingrad”, 1943 etc. Postume: „Stropi de rouă”, ediție îngrijită de Nicolae Lupan și Grigore Scor, prefată de Nicolae Lupan, Bruxelles, 1988; „Divina zidire”, București, 1993 și 2002; „Poemele nemuririi”, Craiova, 1995 și 2000; „Șoaptele îngerilor. Poemele nemuririi”, București, 2000; „Psaltirea în versuri”, 2002 etc.

Apariții în antologii: „Excelsior. Antologie de lirică românească”, Editura Minerva, București, 1982; Ion N. Voiculescu, „Copilăria evocată de poezi”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.

Premii, distincții: Premiul Academiei Române (1933) pentru capodopera sa, „Psaltirea în versuri”.

În prezent, funcționează Biblioteca Vasile Militaru, din comuna Vărăști, județul Giurgiu.

Ion MOISE

(n. 18 septembrie 1928, satul Stănești, comuna Corbi, județul Argeș - d. 19 septembrie 2007, Pitești, județul Argeș)

Doctor în filologie, publicist, traducător; profesor universitar, Universitatea din Pitești. Președinte, Societatea de Științe Filologice, Filiala Pitești.

Lucrări reprezentative: „Despre etimologia hidronimului Bratia” („Argeș”, nr. 5, 1969); „Influența română în onomastica bulgară” și „Trăsături specifice graiului argeșean”, („Tribuna școlii argeșene”, 1971); „Toponomie și stilistică” (L. R. 2, 1979); „Toponomie și istorie argeșeană”, Editura Calende, Pitești, 1992 etc.

Limba noastră

Norme, noime și obârșii

Scrie un turist, pe facebook, că *A VIZIONAT* o expoziție de costume populare, undeva în țară. *A VIZIONA*, verb cu etimonul francezesc *visionner*, poartă sensul, nealterat încă, de a *PRIVI UN FILM* sau *UN SPECTACOL*. Cum expoziția nu este nici film, nici spectacol în mișcare, ea poate fi doar *PRIVITA*, *ADMIRATA*, dacă aceste vorbe mai vechi nu ni se par cumva sub demnitatea epocii. Zice Negruzzi: *Tot orașul... se adunase ca să privească alergarea de cai*.

Profilul prost-crescutului autohton n-ar fi complet fără aportul lexical al conlocuitorilor maghiari, căci termenul *BĂDĂRAN*, desemnând acea persoană nepoliticoasă, cu apucături grosolane, mitocan, are etimon unguresc, *badaró*. Același profil, privit dinspre Răsărit, se asociază cu *MOJICUL*, variantă lexicală nuanțând conținutul: *obraznic, impertinent*. Deși sensul de bază al etimonului rusesc *mužik* este țaran, acesta îl cuprinde însă, prin generalizare, și pe omul de rând, mai puțin educat. Cu *MĂRLANUL*, grosolan, necioplit și așa, e nițel mai greu, pentru că dicționarele trec în dreptul său etimon necunoscut, deși Scriban propunea interjecția *MĂR*, derivată după modelul *BĂDĂRAN*. Zice Creangă: *Dar ce nevoie mare este, să înțelegi tu, mojicile!*

C. Voinescu

Nu știu cine mai mănâncă azi *COLAREZ* sau *COLĂREZ*, cu pluralul *COLĂREZI*, care definește acea mâncare, mai ales pentru copii, făcută din făină fiartă în lapte sau bucățelele de cocă fierte în lapte sau în anumite mâncăruri. Dicționarele nu au dibuit obârșia voroavei, deși de-a lungul vremii au fost propuse câteva etimoane, de la francezescul *colle au riz* la neogrecescul *ολλαρίζω - a scrobi*. Scriban preia, în dicționarul său din 1939, etimonul din greaca veche, avansat de Treboniu Laurian, *kollyris, -idos*, un diminutiv al lui *kollyra*, azimă, turtă, dar dă și *collyrida*, reprezentând, în latină același termen grecesc. De unde și noima de odinioară – creier, minte – uitată și ea: *a prins ceva colarez la cap!*

Cineva le mulțumește public celor care, *ÎN CORPORE*, au participat la un eveniment privat. Poate că era mai nimerit dacă participau *CU TOȚII*, cel puțin până ne lămuream cum e cu alterarea formei sau chiar a înțelesului unor expresii latinești, care dau un aer cult rostirii noastre. Traducerea primului element al expresiei latinești și păstrarea formei originare a celui de al doilea creează un hibrid incult de tipul *ÎN EXTREMIS, ÎN EXTENSO, ÎN VITRO*. Din două, una: ori prepoziția *ÎN* este lăsată în forma ei latinească, împreună cu termenul următor, ori traducem toată expresia, zicând: *ÎN ULTIMĂ INSTANȚĂ, PE LARG (ÎN ÎNTREGIME), ÎN EPRUBETĂ*. Zice Caragiale: *Din această dilemă nu puteți ieși... Am zis!*

Un vânt și o ploaie !... ne-a făcut (sic!) *LEOARCĂ* pe toți – scrie Caragiale, recurgând, cu intenție, la acest cuvânt popular vechi, familiar și expresiv, pe care *DOOM* ne îndeamnă să-l rostim bisilabic: *leoarcă*. Cine mai știe azi că vorba are legătură cu vinul, cu vinul prost, cu poșirca, de *LIURUL*, al cărui etimon ucrainean este *ljura*, de unde și variantele *liură, liurcă!* Despre *POȘIRCA* – băutura alcoolică slabă și de proastă calitate, cu etimon necunoscut pentru dicționare – Scriban crede că s-a format prin metateză de la *PIȘORCA* (*pișoarcă*). Zice celălalt Caragiale, Mateiul: *Ne căra, prin cine știe ce fund de mahala, să ne cătrânească cu vreo poșircă mucegăită și tulbure*.

C. VOINESCU

Fals jurnal de călătorie

Teleleu prin Europa (VI)

Traversăm fâșia de șosea de pe teritoriul Bosniei-Herțegovina și oprim înaintea de Dubrovnik, undeva la o terasă cu o vedere generoasă spre mare și spre insulele ce răsar verde din ape.

Primul coboară, ca întotdeauna domnul inginer, cu gândul să-și cheltuiască toți kuna înainte de a ajunge în Italia. Ultimul coboară vâlceanul, care, trezit din somn, se freacă la ochi și îl întreabă pe ghid dacă am ajuns în Sicilia și unde vom dormi. Când află că e tot în Croația exclamă mai mult pentru sine, Bă, da' lungă mai e, și se așază la o masă pe terasă, declanșând cu nevastă-sa o dezbatere aprinsă despre strategia turistică a traversării la noapte a Adriaticii, de la Dubrovnik la Bari.

Bine, noi trecem marea cu feribotul, dar dacă autocarul nu ajunge odată cu noi acolo, că până ocolește el pe unde o lua-o, ce facem, stăm după el? Nu stăm, dragă, că și el se îmbarcă cu noi pe feribot, îi precizează nevasta, trăgând adânc un fum de țigară în

piept, Fugi, dom'le, d-aci cu îmbarcatul, păi ce, e transoceanic vaporul ăsta?

Autocarul își vede de drum pe roțile lui și noi dâga-dâga pe mare, nu-i așa doamnă? – se adresează vâlceanul doctoriței rotunde de la Iași, ce tocmai se așeză la masa vecină, să înfulece o pizza cât roata carului, enervată însă că cealaltă doctoriță, înaltă, slabă, tăcută și nu prea descumăreț, stă încă la coadă cu nepotul bubos, să ia și ei câte o pizza și bere. De asta răspunde în doi peri la interpelarea vâlceanului, Pi undi, pi neundi, vini el, nu te-ngriji matali, că are șini!

Iete bă, ce-o-ntrebai io și ce-mi răspunde ea, i se umple vâlceanului paharul, dar este ținut din scurt de nevastă-sa, să nu se reverse, Îți spusei, dragă, să nu ne-nscriem în excursia asta, că aici vin tot felul de sclifosite și sclifosiți, de intelectualii lui pește, care nu știe cum se face banul, în piață, cu gogoși tăvălite prin zahăr și cu turtă dulce..., Dulși, nedulși, vezi-ți di berea matali acolo și nu fași împărțeli d-aiestea cu intelectualii și neintelectuali! Fași matali banu'

cum te prișepi, și eu cum mă prișep, șe-i atâta tievaturî?

Ce zise, dragă, că e? – întreabă vâlceanul pe nevastă-sa, în timp ce, aplecându-și mult capul, își șterse fruntea de transpirație cu fața de

masă, apoi adăugă dumirit, I-auzi brâul, ce parcă eu nu știu cum fac doctorii banii, că dacă n-aș fi avut ocazia, aș mai zice, dar am avut ocazia, și nu doar una, mai multe, așa că pe mine să mă întrebi cum fac doctorii banii, iete, bă, o dăduși rău cu nuca în perete, cucoană...

Doctorița rotundă de la Iași își luă pizza într-o mână și geanta în cealaltă, ochi o masă ceva mai strategic poziționată față de inamic și se instală mult mai stăpână pe poziții, de unde lansă și un ordin de luptă scurt spre

doctorița uscată și înaltă, lipită, la coada parcă tot mai numeroasă, de nepotul bubos, Aiși, aiși! Și șeva mai iuti, c-abia vă mișcați!

Ghidul, după ce înfulecă o pizza, mai ceru o bere din bonusul ce i se

înseamnă cinci etaje, cu baruri, restaurante, săli pentru jocuri de noroc, cabine și alte dichisuri. Vara trecută ne-a prins o furtună pe la mijlocul nopții, de ne arunca de colo, colo, ca pe o coajă de nucă, eram la barul de sus de pe coverță și m-am trezit pe jos, pe burtă, cum am și rămas până la ziuă, când am ajuns la Bari, alunecam când într-o parte, când într-alta, după cum venea valul. Mai și mâncaserăm toți seara, la îmbarcare, încât, vrând, nevrând am cam făcut curățenie cu ocazia asta și prin stomac. Până și la Bari, vreo oră, două s-a învățit pământul cu noi, de ziceai că suntem tot pe mare.

Auzi, dom'le, sări vâlceanul de la masa vecină, care prinsese ultima parte a poveștii ghidului, eu nu merg cu feribotul, vin cu autocarul și ne întâlnim mâine la Bari. Dacă știți vreo scurtătură pe uscat de la Dubrovnik la Bari, spuneți-o șoferilor, s-o luăm cu toți pe acolo, îi aruncă ghidul peste umăr vâlceanului, în zâmbetele noastre nereținute.

Vezi, dragă, dacă nu mă crezi pe mine, când îți spun, își certă nevasta soțul neîncrezător în vorbele ei.

(Va urma)

C.VOINESCU

O nouă stagiune la Teatrul „Al. Davila”

Felix Alexa

(urmare din pagina 5)

Mazilu găsim o radiografie a prostiei omeneste, care se întinde ca o plagă socială asupra moralității individului. Este un subiect sensibil, neperimat, care trebuie urmărit cu atenție, și în teatru, și în viață. Pentru că un om deștept poate să învețe și de la un prost, zice Rabelais, invers este mai greu sau imposibil. Decizii, sentimente, gânduri, gesturi – toate stau sub semnul unui viciu ireparabil care a contaminat ființa interioară. Autorul, referindu-se la nebunii fățarnici din piesa sa, afirmă: Personajele mele (comice, ridicole) au, desigur, chiar și un

anume fel de loialitate; își exprimă limpede punctul lor de vedere. La ele nu există deosebirea dintre aparență și esență. Această sinceritate brutală se explică prin faptul că ele trăiesc în subconștient și din exprimarea lor în vorbirea cea mai curentă reiese până la urmă șocul – și chiar demascarea personajelor. Personajele mele au ajuns la treapta cea mai de jos. Lor până și duplicitatea li se pare la mîntea omului...

Războiul (vechi) între pasiune și onoare

Deși piesa nu are o acțiune extinsă și intrigă, în sine, nu este una puternică, personajele sunt bine conturate, sunt caricaturale, oferind publicului clișeele comportamentale și caracterologice ale unor oameni banali, parodici. Clementina și Ortansa, cu precara lor suferință sentimentală, precum și obișnuita melodramă a războiului dintre patimă și datorie, dintre iubire și onoare, fac deliciul publicului care vede comedia. Împreună cu

personajele feminine, Gogu – veșnicul seducător lipsit de scrupule, corupt – și Emilian – tipul oculului moral, mereu indecis, ezitant – sunt personajele care suțin satira continuă a dramaturgului. Ideile cele mai subtile ale piesei, însă, sunt fantasma care dă fiori și care se insinuează aproape ca un personaj nevăzut, apt să restabilească ordinea și moralitatea, întruchipat în sintagma „controlul financiar” – precum și încercarea disperată a cinicului Gogu de a reveni la umanitate, fără să poată să reconstituie atributele acesteia, pentru că și el însuși, și cei din jur le-au uitat.

Spiritul de echipă

Regia piesei aparține lui Felix Alexa, care a crezut în mesajul valabil (încă) al piesei. Spectacolul, afirmă el, este actual și puternic, deloc realist, dar impregnat de viciile realității, un strigăt de revoltă și dezgust împotriva lumii de corupți și mitocani în care trăim. Actorii, cei care își asumă

temporar identitatea personajelor, sunt Adrian Titieni (Gogu), Ramona Olteanu (Clementina), Ada Dumitru (Ortansa) Gogu Preda (Emilian), Mirela Popescu (mama Ortansei), Cătălin Mirea (tatăl Ortansei), Adrian Duță (un chelner). Scenografia este semnată în spirit de Maria Miu. Cu toții au făcut o echipă reușită și au izbutit să dea viață unor tipuri subumane prin inteligența lor mărunță și structura lor îndoielnică.

Textul dramatic al lui Teodor Mazilu (1930-1980), subintitulat „falsă tragedie într-un prolog și

trei acte”, a fost publicat inițial în 1962, în revista *Teatrul*, ulterior fiind inclus și într-un volum, cu titlul cenzurat (în 1971). Piesa a fost montată pentru prima dată la Teatrul Bulandra, în 1962, de Lucian Pintilie. În prezent, pe scena teatrului „Al. Davila”, textul cucerește din nou publicul. Prima colaborare a lui Felix Alexa, un regizor apreciat în spațiul național, cu teatrul piteștean, se dovedește una de calitate. Salutăm și colaborarea cu actorul bucureștean Adrian Titieni, foarte cunoscut publicului. Din aceste colaborări cu teatrul nostru a rezultat, iată, un spectacol care a deschis cu succes stagiunea.

Adrian Titieni și Ramona Olteanu

Manuscrisele se primesc la redacția ziarului „Argeșul”,
b-dul Republicii nr. 88, Pitești. Tel. 0248/217704 și 0248/210060
e-mail: argesul@gmail.com www.ziarulargesul.ro

Săgetătorul
Director coordonator - Mihai GOLESCU